

ቃለ አጋኖ ፖለቲካ

ሊያስቅ ይችላል። የሀገር ጉዳይ ከሆነ ደግሞ ያስለቅሳል። ቃለ አጋኖ በተለይ መረን ሲለቅ ከተጨባጩ ሁኔታ ጋር መለያየትን-- መጣላትን ያመለክታል። መንስዔው ደግሞ ከዝቅተኝነት ስሜት ሊመጣ ሲችል በሌላ ጎኑ ደግሞ ራስን ተራራ ለማሳከል ከመጣር ወይ ከዳሽን አከል የጉራ በሽታም ሊወለድ ይችላል። ይህ ጉራና ዝቅተኝነት ስሜት እርስ በርስ ይመጋገባሉ። ፈረንጆቹ በደፈናው ሀይማኖታዊ ሲሉት በቀልድ ደረጃ ጉዳቱ እምብዛም ነው። በስነ ፅሁፍ ግን ተወት አትጠቀሙበት ሲሉ የአማርኛ መምህሮች አስተምረውናል። ሰማይ ብራና ቢሆን፤ ውቅያኖሶች ቀለም ቢሆኑ፤ የዓለም ዛፎች ተቆርጠው መፃፊያ ቀርቅህ ቢቀረፅና የማቴሳሳ ዕድሜ ዕጥፍ ቢኖረኝ ስለ ቁንጅናሽ ፅፌ አልጨረስም ዓይነቱን ማለት ነው። ቃለ አጋኖ! ሰውየው አሮጌ ነው፤ ሽማግሌ ነው ለማለት የውጫሌን ውል ያሳሳተው፤ ባህር ዛፍ ለመጀመሪያ ጊዜ ከአውስትራሊያ ሲመጣ እንግሊዝኛ ያስተረጎመው እሱ ነው እንደማለት። ወፍራምነቱን ለመግለፅ ልብስ ሲያሰፋ ልብስ ሰፊው ሜትሩን ይዞ ብስኪሌት እየነዳ ይዘረዋል እንደማለት። በቀን ሚሊዮን ጊዜ አስብሻለሁ፤ በጣም ከመደሀየቱ የተነሳ የሰፈር ጉንዳዮች ከወፍጮ ቤት እህል ያመላልሱለት ነበር እንደማለት። በቀልድ ደረጃ ፈገግ ሊያሰኝ ይችላል።

ታዲያ በፖለቲካው መስክ ይህን የመሰለው ቃለ አጋኖ ሲበረክትና ቁም ነገር መሰሎ ሲቀርብ ነገሮችን ውል ያሳጣና ከበድ ያለ መደናገርን ያስከትላል። ሀቁ ተሸፍኖ ውሸቱ የሀቅን ጠረን ብቻ ይዞ ይፈረጥጥና የበላይነትን ይይዛል። ብዙ የአፍሪካ መሪዎች ሕዝብ እንደሚጠላቸው ስለሚያውቁ፤ ምንኛ ከበርን ብለው በመርቹዲስና ሮልስ ሮይስ መኪና ቢጓዙ በመሰረቱ የልመና መንግስትን ይዘው ድህ ሕዝብ ላይ የተሰየሙና ህዝብም የሚጠላቸው መሆኑን ያውቃሉ። በመንገድ በወታደር ታጅቤ ስከንፍ ሰው አይደኝ ባዩ መለስ ዜናዊ አንድ ምሳሌ ነው። መጠላቱንና ሌባ ና ነፍስ ገዳይ መባሉን ያውቀዋል። ታዲያ ይህ ሁኔታ በመሪዎቹ ዘንድ የዝቅተኝነት ስሜት ይፈጥርባቸዋል። ሕዝብንም ይበልጥ እየጠሉ ይባስ ይበድሉታል። ይጨክናሉ። ራሱን በራሱ ካለንቆላጸስኩት ይሆንባቸውና ራሳቸውን ይክባሉ። የሀገሪቷ ሁለተኛው ፀሀይ፤ ፀሀዩ ንጉስ፤ ዋናው ተዋጊ፤ የሚያስፈራው አዋጊ፤ የብልሀት መደብር፤ የዕውቀት ቋት፤ የነፃነት ሀዋርያ፤ የብረት ምሰሶ፤ ዕውቀት ድንቅ አርአያ፤ የሕዝብ ዋና መምህር፤ የፅናት ባንክ፤ የሀገር ተዓምር፤ ብረት ለበስ መሪ፤ ቁጥር አንድ አውራ ዶር፤ ወዘተና ሌላም የአፍሪካ መሪዎች መጠሪያ ሆነው ቆይተዋል። ከኢዲ አሚን እስከ ቦካላ እስከ “በትምህርቱ እንኳን ኤኮኖሚስት ነኝ” ባዩ መንግስቱ ወዘተ ሁሉም ለቀው--ወፊፍ አድርጓቸው ነበር። ራሱን አፄ ብሎ የነበረው ቦካላ ለምሳሌ ለራሱ የሰጠውን ሜዳሊያ ክምር ለማሳየት በመከከለኛ አፍሪካ ክፉ ፀሐይ ረጅም ካፖርታ ያደርግ ነበር። ጉራ። ይህ በሽታ ወያኔን እንደሚያጠቃው ታዝበናል። ተተቸቷልም። ግን የሰዎቹ በሽታ ተቃዋሚ ነን የሚሉትንም መልክፉ ደግሞ የማይካድ ሆኖ ይገኛል።

ከቀልድና ቧልት ዓለም ውጪ ቃለ አጋኖ በፖለቲካ ውጤቱ አያምርም። በተለይም አውራጃዎቹ ወይም ተናጋሪዎቹ ራሳቸው የሚሉትን ማመን ከጀመሩ! ግብዝ አምባገነኖች (ለመሆኑ ሌላ ዓይነት አለ?) የራሳቸው ቅጥረኞችና አጎብባቢዎች የሚሏቸውን ተመልሰው አምነው ያብጣሉ። ቃለ አጋኖ በፖለቲካ መስክ ሲመጣ በኢትዮጵያ ተጨባጭ ሁኔታ ደግሞ ሌሎችን በማንቋሽሽ ላይ ያተኮረ በመሆኑ መርዙ አጥፊ ነው። ቃለ አጋኖው በአዎንታዊም በአሉታዊም ይከሰታል። ጠላት የተባለው ላይ የሚወርደው መርገም ለከት ያጣል። በዘመነ ደርግ ለምሳሌ ዝ ብ ለመቆሙ ሳይቀር ኢሕአፓ ሲወገዝ ነበር። ዛሬ ከሰላሳ ዓመት በሀዋላም ቢሆን ኢሕአፓን በተመለከት በሬ መንታ ወለደ ሰፍኖ ያለ ነው። ወርቅ በእሳት ይፈተናል የሚለው ተዘንግቶ መዳብ ይቅርና ቆሮቆሮውን የሳውዲው ሼክና የወያኔ ደጋፊ ከሻኪሶ እየዘረፈ ካለው ወርቅ ጋር ሊያመሳስሉ የሚጥሩት የፖለቲካውን መስክ ሰካራም የሰራው አጥር አስመሰለውታል። ከወደ ምላሱ ፈጠን ያለውና በሺ ቃላት ምንም ቁም ነገርን ያለመናገርን ጠንቅቆ ያወቀውን ጎረቤት ለይስሙላ ለወር ቢታሰር 27 ዓመት ከታሰረው የፖለቲካ ሰውና ፅኑ ታጋይ ኔልሰን ማንዴላ አነፃፀረው የኢትዮጵያ ማንዴላ አሉት። ለመሆኑ ሀገሪቷ የራሷ ጀግኖችና አርአያ ሊሆኑ የሚችሉ ጠፍተው ነው ደቡብ አፍሪካ ድረስ ፍለጋ የተኬደው? አንድን ሌላ የድርጅት መሪ ደግሞ በአፍሪካ ቀንድ መፅሄት (ሀገር ቤት ይታተም በነበረ) ኢየሱስ ክርስቶስ፤ ማንዴላና ጋንዲን ያዋሀዱ ናቸው ተብሎ ተፅፎ የተወሰኑ አንባቢዎች በጊዜው ጉድ በዛ ብለው ተቃውሞ መፃፋቸው የሚታወስ ነው። ፖለቲካ ማለት ቅጥፈትና ውሸት ማለት ነው ብለው የሚወስዱ ሁሉ በዚህ ዓይነቱ ሁኔታ የሚጨነቁ ወይም የሚያፍሩ አይደሉም። ለመመረጥ ከፈለግክ ለህዝብ ዋሽለት

ይላሉ አሜሪካዊ ፖለቲከኞች። ታዲያ ይህ የተሳሳተ አቅዋምም ቢሆን ቢያንስ ከእውነት ትንሽም ጠረገን ይዞ የውሸትን “ሽቶ” መርጨትን ይጠይቃል እንጂ ሰማይ ላይ ምጣድ ጥጂ የባለሙያ እንጀራ ጋገርኩን አውሩና አሳምኑ የሚል አይደለም። የለከት ያለህ!

ባለፈው ሰዎን ቃለ አጋኖ ፖለቲካ ሰማየ ሰማያታን ነክቶ ሳይውል ሳያደር መንኮታኮት ተገዷል። የዛሬ 40 ዓመት የኢትዮጵያን ህዝብ መብትና ስብዕና ለማስከበር ትግል ሲነሳሳ የምድር ጣዖቶችን አውግዞ መነሳቱ ዛሬ ተቀልብሶ ስዩመ እግዚአብሔር ነኝ ያሉት አፄም በህይወት ባይኖሩም የዴሞክራሲ ጠበቃና ተሟጋች ነን ያሉት ደግሞ እንደ አፄው ሰውን ሲያሰግዱ ለማየት ተገደናል። በበኩሌ በተለይ የማስታውሰው አሳፋሪ ስጋጅ አፄው በእነ ጄኔራል መንግስቱ ንዋይ የተሞከረባቸው መፈንቅለ መንግስት ከሽፎ ከብራዚል ሲመለሱና አዲስ አበባ ሲገቡ እግራቸው ላይ የተደፋው የሰሜን ቢትወደድ ነበር። አሳፋሪ! የነበረው ስርዓት አንዱን መለኮታዊ ስልጣን ሰጥቶ ሌላውን አፈር ያለበሰና ያዋረደ ስለነበር ከህይማኖት መስክ ውጪ የሰው ልጅ ለሰው ልጅ መስገድና ጫማ መሳም የለበትም ብለን ያመፅነውና ያንን አሳፋሪ ስርዓት ለመጣል የታገልነው ሁሉ ዛሬ ሞተን ሳናልቅ ያውም በአሜሪካ አይሮፕላን ጣቢያ ነቃን አወቅን ያሉ ዜጎች ተዘርረው የሴትየዋን ጫማ ሲስሙ ማየቱ ቢያሰቅቀን የሚፈረድብን አይሆንም። ህይማኖት ነው ፖለቲካ? ህይማኖት ከተባለሳ ለሰው መስገድን የሚሰብከው ህይማኖት የሴትየዋ ነው የማን? ይህ አስገርሞን ሳያበቃ ደግሞ ከወያኔ ጋር አሁንም ዕርቅ እንሻለን ባይዋን ወይዘሪት ደግሞ ሌላው ወናፍ ወይዘሮ ነፃነት /ሌዲ ሊበርቲ/ ብሎ ሲሰይማት ማንበብ ተገድድን። አንድን ሰው ነፃነት ብሎ ለመሰየም /ተራ ስም ከማውጣት ባሻገር/ ለመሆኑ መሟላት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታዎች የሉም? የሀገር ጀግና ከማለት በፊትስ ቢያንስ የትላንት ታሪክን መቃኘት አይገባም? የዕርብ ነፍስ ገዳይ የእሁድ ገዳይ ሊባል ይገባል? ከ 25 ዓመት በላይ ታግለው፤ ከ 15 ዓመት በላይ ታስረው ዛሬም ያልተፈቱ እያሉ ዓመት የታሰሩ የጀግና ጀግና ሊባሉ ይገባል? የተፈቱ ሲሞገሱ መስዋዕት የሆኑትስ? ዛሬም በእስር የሚማቅቁትስ? ታሪካቸው የወንጀልና የክህደት የነበረ ዛሬ በምን ተጻምር ነው ህዝብ ያሞግሳቸው ተብሎ የሚለፈፈው? ነገ ክህደቶች ቢፈረጥጡ የህዝብ ወገን ሊባሉ ነው? ዶክተር ታዬ ወልደ ሰማያት ሳይጠራ ሳይጋበዝ እነ ገብሩ አስራት በመስቀል አደባባይ በተቃዋሚ ህይወት ስብሰባ ላይ እንዲናገሩ መደረጉ በቂ ስህተት አልነበረምን? ስዬ አብርሀ በምን መለኪያ ነው የኢትዮጵያ ህዝብ ጀግና የሚባለው? በአሜሪካ ደለስ አይሮፕላን ጣቢያ የተካሄደውን መስተንግዶ በተመለከተ ለቁጥር የሚያታክት ሰው ተገኝቶ ነበር መባሉስ ሌላ ቃለ አጋኖ አይደለምን? በዚያውስ ኤንጂነር ህይሉን የተቀበላቸው በመቶ ይቆጠራል መባሉና ለማሳነስ ለማንኳስ መጣሩ ምን ያመለክታል?

በበኩሌ ድርጅት ረቆና ተኖ መንፈስ ሲባል ጀምሮ የቀፈፈኝ ጉዳይ በመሆኑ ዛሬ ልዩ መንፈስ ውስጥ አልገባሁም። ድርጅቶች ገንን ሲሉ የሚይዙት የሚጨብጡት ማጣታቸው የተለመደ ነው። በኢሕአፓም ተመክሮ ቢሆን በጩኸቱ የቀደሙት በትግሉ ሊፀኑ የ ሉት አይደሉም። እምነትና ፅናት የሚጠይቁት ሌላ ጠባይና ሁኔታን ነው። ኀህ ሊቀድ ሲል፤ ነፃ አውጪ ጦሩ እንጠጠ ሲደርስ ታጋዩ ከመ አሸን እንደሚፈላ ደግሞ ለማወቅ ነቢይነትን አይጠይቅም። የድል አጥቢያ አርበኛ እንደሚሉ። ድርጅቶችም ብቅ ሲሉና በለስ ሲቀናቸው አባል ነን ደጋፊ ነን ባዩ ብዙ ነው። መረር ያለው ሁኔታ ሲከሰት ግን ማን ይቆያል፤ ማን ይፀናል፤ ማን ይበተናል፤ ማን ግን ቃል ኪዳኑን አክብሮ ይገኛል ነው መፈተኛው። በፖለቲካው መድረክ ስንዴና እንክርዳዱን፤ አስመሳዩንና ሀቀኛውን፤ ድንገተኛ ጨገቱንና የሀቅ ታጋዩን ለይቶ ማወቅ ያሻል። ራሱን ለንዋይ የሸጠው፤ የባዕዱ ቅጥረኛ፤ ትግል አከላሻውና የግል ጥቅም አሳዳጁ ታጋይ ወይ የህዝብ መሪ ሊባል አይገባውም። ቆራጥ የተባለው ሊቀመንበር ወደ ሀራሬ ነው የፈረጠጠው። ቆራጡ ማንዴላ የተባለው ወጠጤ ለተራ ወያኔ ነው የተነሳሰሰው። ዶክተር ተብዬዎቹ ተያይዘው የፖለቲካ መሀይም ከመሆን ሌላ በባዕድ አጋፋሪነት የህዝብን አድማ ሲያከሸፉም አይተናል። ሱናሚ የተባለውን ደረቅ ምንጭ አድርገውታል። ያ ከመሪዎች የሚጠበቅ ወኔ ሆኖ ከሀገር ሰፋና መና ሲቀር አይተናል። ከፎቅ ተወርውሮ መሰዋቱ ይቅርና የዓመት እስርም የማትቻል ሆና ምህረት ጥያቄው ሳይበቃ ዳግም ለጠላት ለመስገድ አሳፋሪ ተልዕኮን ለማሟላት ሰበር ሰካው ደርቷል። ጠላትን እናጥቃ በተባለ ቁጥር በአሲምባ ወኔ ሲከዳቸው የታዩት፤ ከወያኔ ጋር ሲተቃቀፉ የባጁት፤ ትግል መረር ሲል ወገቤን ሲሉ ቆይተው የመፅሀፍ ጀግና የሚሆኑት፤ ባለፉት ዓመታት ለፋሺስት አድረው እባክዎ ጥለውን አይሂዱ ብለው ፈርጧቸውን ኮለኔል ሲማጠኑ የነበሩት፤ በአጭሩ የታሪክ አተላዎች ዛሬ በቃለ አጋኖ ፖለቲካ መሪና አርአያ ሲባሉ ለመስማት መድረሳችን ያለውን ችግር የሚጠቁም ነው። ጋኖች አለቁና ምንቸቶች ጋን ሆኑ ከተባለው በባስ ነው። ለመሆኑ ጋን ምንድነው እየተባለም ነው!

ማቼ የዩጋንዳ መሪ ኢዲ አሚን ከፈጣሪ ጋር የቀጥታ ግንኙነት አለኝ ይል በነበረው ዓይነት የእኛም ፖለቲከኞች እንደ አዲሱ ወይ ስዩመ መለኮት ነን ካላሉ በስተቀር ሰው ይሰገድልን፤ ማንም አይናገረን ሲሉ ዝም ልንል አይጠበቅም። የፖለቲካ መሪዎች ጣዖቶች ሊሆኑብን አይችሉም፤ ልንፈቅድላቸውም አይገባም። የፖለቲካ ድርጅቶች ሆኑ መሪዎቻቸው በመሰረቱ ተጠሪነታቸው ለህዝብ እንጂ ለሌላ ባለመሆኑ የክብረ ነክ ክስ ተነስቶ የመናገር መብታችን ሊታፈን አይገባም፤ አይችልምም። ዕድል ከሰጡን ደግሞ ቃለ አጋኖውንም መማር እንችላለን። ታሪክን ልንረሳላቸው ማለት ነው። በህሊናችንና በአዕምሮዎችን ልንተኛበት። ስልጠናው አድካሚ አይደለም። ሀቅን ማወቅንም አይጠይቅም። በተፃራሪው ሀቅን ማሸቀንጠርን ነው የሚፈልግብን። መዋሸት ደግሞ ከባድ አይደለም። የቅፅል መዝገበ ቃላትም ቢሆን ሞልቷል። ሳይቀሱ መምራትም አያስችግርም። ሳይታገል ጣይ፤ ሳይወጋ ገዳይ ደግሞ ሞልቷል። ሽንፈትን ድል ብሎ መዝፈን ደግሞ ወያኔም ጫካ ሳለ ያሳየው ነው። የከዳ ወኔን ሌለን በመክሰስ መሸፋፈንም ከተከሰተ ውሎ አድሯል። ታዲያ ቃለ አጋኖውን ማስተጋባቱ ምን ያቅታል? ቪቫ መንግስቱ? ቪቫ መለስ? ቪቫ ወዘተ ..... ጣቶች መቀሰሩም ሆነ ግራ እጅ ማንሳቱ ዋጋ ካላስከፈለ--ጉዳት ካላመጣ-- እጅ ያለው ሁሉ ሊያደርገው የሚችል ነው። ሀገር ተንቃ፤ የሀገር የሆነው ሁሉ ርካሽ ተብሎ፤ ሰብዕና ለባዕድ ተሸጠ፤ ህዝብ ተረስቶ ባዕድ በሀገር ላይ ወሳኝ ተደርጎ በተወሰደበት ሁኔታ ቃለ አጋኖ ራሱ ቋንቋና ቃና ቢቀይር የሚያስገርም አይሆንም። በባዕዳን ኤምባሲ ተኮልኩሎ ልመና ማካሄዱ ማሳፈሩ ቀርቶ ንቃት ብልህነት ተብሏልና ነው። አይረቢትን ካረቧት ጊዜ አልፏል።

ሀገር ሸቀጥ አይደለችም በሚለው የሚያምኑ ሁሉ፤ ለሀገር እንታገል ሲሉ ለራሳችን ስልጣንና ዝ እንዋደቅ የማይሉ ከሆኑ፤ ትዕዛዝ የሚቀበሉት ከሕዝብ እንጂ ከባለደላር ፈረንጅ እስካልሆነ ድረስ ቃለ አጋኖ ፖለቲካን ፊት የሚሰጡ አይሆኑም። ነገሮችን በልክ መያዝ አለመቻሉ የሚከሰቱ ቅራኔዎችንም ቢሆን በተገቢው መንገድ ማስተናገድን ያደናቅፋል። ሰርጎ ገቦችና ከፋፋዮች አስረሽ ምቺው የሚሉበት ሁኔታን ያገኙና አንዱን የደገፉ መስለው ሌላውን አክርረው በማውገዝ ብጥብጥን ያሰፍናሉ። ማን በዚህ እንደሚጠቀም ማወቅ ደግሞ አያስችግርም። የአንድን ሰው ማርጀት ለመግለፅ ለማቱሳላ ጋር ገበጣ ይጫወት ነበር ማለቱ አያስፈልግም። የፖለቲካ መሪ የተባሉትንም ጊዜ ወሰደና ፈትኖ ማየት እንጂ ጎህ ሳይቀድ ጋንዲም ማንዴላም ናቸው፤ ወይዘሪት ነፃነት ናት፤ የሀራችን ሁለተኛ ፀሐይ ነው ወዘተ ማለቱ ምንም ጠቀሜታ የለውም። በተለይ ሳይውል ሳያድር ደግሞ ጥምብ እርኩሳቸውን ወደ ማውጣቱ የምንሰማራ ከሆነ። አደብ! ለክት! የቀባጣሪ አፍ ጠማማ ነው እንዳንባል።

ይህን በመፃፊ ሊከተል የሚችለውን ቃለ አጋኖ ውግዘት መገመቴ አልቀረም። ማን ይፈራል ሞት ብሎ ከዘመረና ሞትንም ከተጋፈጠ ትውልድ ጋር የታገልኩ በመሆኔ እውነቱን ተናግሮ የመሸበት ያድሯል ባይ ነኝ። ፖለቲካችን መልክ እንዲይዝ፤ ትግላችን እንዲጠናከር ከተፈለገ የቃለ አጋኖ ፖለቲካና ፕሮፓጋንዳ አባወራዎችን ዝም ማሰኘት ወይም ከመድረክ ማግለል ያስፈልገናል። ትሁት ሆነን፤ ልካችንን አውቀን፤ ሀቅኛውን ከአስማሳዩ ለይተን፤ ጅግናና የወረቀት ነብሩን አበራይተን፤ የወያኔን ሰርጎ ገቦች አሳፍረን፤ ቃለ አጋኖ ደፋቂዎችን ዝም አሰኝተን፤ ሀቅኛ ሀገር ወዳዶችን አቀራርበንና አስተባብረን፤ መረቅ መንፈስ መሆኑን ትተን፤ ከህዝብ ተመሳሰለንና አጉል መርጥ በሉኝን አስወገደንና ከሁሉም በላይ ደግሞ ለባዕድ ሆነ ለሀገረ በቀሉ መስገድን ጫማ መሳምን ወገድ ብለን፤ አንገት ቀና ፤ ራስ ቀና፤ ልብን ደንደን ሞላ አድርገን ታሪካችን በሰጠን ተመክሮ መሰረት መታገልና የሸፍጥና የመካንበስ ሳይሆን የጀግንነት ታሪክ መፃፍ መቻል አለብን። አለበለዚያማ ሚሊዮን ጊዜ ያህያ ባል ከጅብ አያስጥልም ይባልብናል። ቃለ አጋኖ!!!